

Referat 2019

SPF Seniorerna Klubb 67 Tomelilla hade årsmöte torsdag 21 februari i Teaterhallen Folkets Park.

Ordförande Lars Carlstedt öppnade årsmötet och hälsade ca 85 personer välkomna. Efter säkerhetsgenomgång hölls parentation för 9 medlemmar som lämnat oss under 2018. Vice ordförande Monica Norén ledde den hög- tidliga ceremonin tillsammans med kantor Håkan Olsson som ackompanjerade på keyboard till Härlig är jorden som sjöngs unisont. Monica läste dikt och Håkan föll in och varvade med dämpad musik. Därefter ljusständning med namnuppläsning. Till sist sjöngs : Gå din väg, gå dig till mötes.

Lars Carlstedt presenterade dagens gäster: kommunchef Britt-Marie Börjesson, kommunstyrelseordförande Per- Martin Svensson och kommunfullmäktigeordförande Christer Yrjas. Ämnet: - Hur ser framtiden ut för Tomelilla Kommun? inleddes av Britt-Marie Börjesson. Bostadsrätter byggs för fullt. Siktet inställt på 14 000 invånare om några år. Infrastruktur med förändrad utveckling ligger i tiden. Sker mycket inom kommunikation och marknadsföring. Kommunen har utvecklat Tomelilla och Österlen som varumärke. Digital utveckling handlar om digital utrustning som inte ersätter människan. Finns t.ex. en digital läkemedelsrobot, finns även en ro- botsmätare som talar om matdags. Inom äldreomsorgen finns i Sverige lägre behov av att flytta hemifrån till särskilt boende genom hemtjänst och vård av funktionsnedsatta. Barn och ungdom vill förflytta sig genom studier och utbildning men senare återvända till sin kommun. Per-Martin Svensson fyllde på med info angående budgeten som inventeras för att ta reda på vad som ska prioriteras för att driva kommunen framåt: Barn och ungdom genom skolan, vård och omsorg, kollektivtrafiken och vägnätet. Kommunalskatten är basen för utveckling. Tryggheten med polis och allmänna ansvaret för människor. Christer Yrjas ordförande i familj- nämnden inflikade: -Ungdomar är olika och behöver olika typ av studie- och yrkesvägledning. Stort tack till kommunens representanter. Kaffepaus innan årsmötesförhandlingar. Christer Yrjas var utsedd som gästordförande. Efter väl förrättade förhandlingar skedde avtackning av förtroendevalda: Inger Kellgren och Sverker Lundgren. Lars Carlstedt omvald ordförande tackade för förtroendet och framförde kort några ärenden till delta- garna: digital utbildning från ruta 1, social verksamhet, en större möteslokal, (Läs och bevaka i "Det händer"). Grillning i Fyledalen, (Läs program). Vårfest 10 maj i Intim Folkets Park.(Läs Hemsidan). Innan lotteridragningar med fina vinster tog Monica Norén till orda och tackade varmt vår ordförande Lars för allt han gör för Klubb 67 och överlämnade en bukett blommor. Till sist sjöngs nationalsången.

**Hanna-Karin Persson
Sekreterare**

SPF Seniorerna Klubb 67 Tomelilla hade månadsmöte torsdag 28 mars i Lavendelsalen på Byavången.

Ordförande Lars Carlstedt hälsade ca 65 personer välkomna. Efter genomgång av Säkerhetsåtgärder var det dags för dagens programpunkt: "Anhörigstöd och Demensteamet"

Maria Jansson på Byavångshemmet är anhörigkonsulent och samordnare inom anhörigstöd som ger stöd, vård och omsorg. I Sverige finns 1,3 milj. anhöriga som tillhör olika anhörigrupper t.ex. anhörigrupp för miss- brukare, grupp till funktionsnedsatta, grupp till drabbade av psykisk ohälsa, anhörigrupp för dementa. Vid enskilda samtal sker aldrig dokumentation, endast minnesanteckningar. I Tomelilla kommun finns 2 Silvia- systrar. I demensteamet ingår en demenssjuksköterska och en Silviasyster som genom telefonsamtal eller hem- besök kan ge råd och stöd till hur du och din anhörig lättare kan fungera i det vardagliga livet. Demensteamet utbildar och handleder personal som arbetar inom vård och omsorg. Välkommen att kontakta oss om du som närstående känner att läget förändrats för din anhörige t. ex. genom minnesförändringar, uttryckssätt, orienteringssvårigheter i när- och fjärrmiljö, svårigheter att utföra praktiska sysslor, genomgått personlighets- förändring. Finns dagverksamhet på Nybogatan 14 för personer med

demenssjukdom som ger social samvaro och hjälp till att kunna fungera så självständigt som möjligt i vardagen. Dagverksamheten ger också möjlighet för närstående att få egen tid att förfoga över.

Efter uppskattat framförande smakade det bra med kaffe och god smörgås. Lars Carlstedt fortsatte med medlemsfrågor rörande vår förening i förhållande till vårt förbund med bl.a. medlemsinbetalning och utebliven Seniortidning.

Vår Webmaster Christer Rasmusson har haft bekymmer med försök att lägga in en länk på vår föreningens hem- sida hos förbundet som länkar till vår egen hemsida.

Vår ordförande samlar nya medlemmar i mindre grupper för att bättre lära känna varandra och bolla med idéer. Resegruppen genom Gunnar Sallstedt presenterade förestående enskilda resa för SPF Klubb 67 och SPF Vitsip- pan Smedstorp tisdag 16 april till Hönsalottas luffarmuseum. Läs på Hemsidan.

Söndag 4 Fredriksdalsteatern: " Var god dröj" 11-15 augusti resa till Bohuslän med Oslo gemensam för SPF Österlenkretsen.

Vårfesten arrangeras av SPF S:t Olof fredag 10 maj kl.17.00-22.00 i Tomelilla Folkets Park, Intim. Listan indragas 25 april efter månadsmötet. SPF Pilevallen Borrbjörns Klubb 67 till en dagsresa onsdag 15 maj. Färden går till Bosjökloster och därefter Trumpetarbostället i Billinge.

Dags för lotteridragning med vinstutdelning.

Nästa månadsmöte torsdag 25 april kl. 14.00 kommer trubadur Patrik Nilsson och underhåller i Lavendelsalen på Byavången.

Nationalsången och tack från ordförande Lars Carlstedt avslutade mötet.

Hanna-Karin Persson

Sekreterare

Hönsalottas Luffarmuseum 16 april 2019

Den 16 april 2019 var SPF Tomelilla på utfärd till Hönsalottas Luffarmuseum i Boda glasbruk (som orten faktiskt heter). Kiviks Taxi och Ulf Hansson körde och vi var 32 förväntansfulla deltagare som klev på bussen. En medlem i SPF Tomelilla hade tipsat om besöksmålet.

Efter kaffestopp i Sölvesborg anlände vi till Hönsalotta ca 11.15. Där möttes vi av vår värd "Snacke-Per" som äger och driver museet. Han heter egentligen Göran Johansson och är journalist med ett mycket stort intresse för svensk luffarhistoria. Och så kan han snacka och munhuggas!

Göran började med att ge oss en beskrivning av glasblåsningens historia i Sverige. Den började på 1500-talet på ön Älgö i Stockholms skärgård där landets första glasbruk startade. Ganska snart flyttades dock verksamheten in till Stockholm. Så småningom etablerades glasbruk även i Småland och som mest fanns det 88 glasbruk i "glasriket". Nu finns det tre aktiva bruk kvar men ett av de mest kända som finns kvar, Orrefors, har sin tillverkning förlagd utanför Sverige. De andra två är Kosta och Skrufv (om jag minns rätt).

Göran berättade också för oss vad en "fyllehund", ett "fyllesvin" och en "fyllefågel" är. Fyllehunden och fyllesvinet var övningsobjekt för nybörjarna. Fyllefågeln var en färggrann papegojliknande fågel som användes för att testa olika färgsättningar i glaset. Hittar man en äldre fyllefågel kan den vara värd några tusenlappar.

Efter glasets historia blev vi serverade en god luffarbuffé bestående av olika rätter som en luffare kunde tänkas ha ätit. Det var köttbullar, kroppkakor, skinkstek med svampsås, potatisgratäng, sill, omelett och isterband. Det smakade mycket bra. Innan maten fick vi lite underhållning av Hans på sång och gitarr. Efter lunchen kunde vi gå runt och titta allt det som Göran samlat ihop om de svenska luffarna. Under luffarperioden från ca 1880-tal till slutet på 50-talet fanns det ca 20 000 luffare. En av dem kallades för "Björnjägaren" och honom visade det sig att vår ordförande Lars Carlstedt har en personlig relation till som Göran Johansson blev mycket intresserad av. Så "Snacke-Per" dyker nog upp i Tomelilla framöver!

Utöver luffarutställningen innehåller museet några olika rum för ca 700 väckarklockor, ett

stort antal äggkoppar och en mängd olika änglar. Bland dessa kan man också se dragspelet som användes i någon av versionerna av "Rasmus på Luffen"

Till kaffe och ostkaka blev det mer underhållning av Hans med bl.a. "Luffarvisa", som skrevs av författaren och visdiktaren Martin Nilsson 1926. Sven-Ingvars gjorde i sin tidiga karriär en version av den. Göran berättade sedan om den svenska luffarhistorien med inslag av en och annan mer eller mindre sann historia också. Luffarslöjd har vi nog sett allihop men det kallas för "trådtjack". Polisen fick gripa lösdrivare som gick omkring och tiggde. Då var det någon som kom på att tillverka olika föremål av ståltråd som de sålde under sina vandringar. På det viset kunde de visa upp att de hade en inkomst och inte tiggde och undvek på det sättet att bli gripna. Tjack är romani och kan betyda både att sälja och köpa. Flera av de saker Göran visade var mycket sinnrika. Göran avslutade med att läsa det testamente som luffaren Abraham Sylvan lämnade efter sig i en svart anteckningsbok. Där testamenterade han "glädjen" till alla de små barnen, "kärleken" till alla ungdomar, "visdomen" till alla som hunnit en bit i livet och slutligen "alla minnen" till oss som är på ålderns höst. Det var väldigt tänkvärt och fint skrivet av Abraham. Många av luffarna målade också tavlor som de sålde för en billig penning. Andra var t.ex. skickliga skärslipare. Ofta tog luffaren arbete på någon gård men det varade sällan länge. På en av bilderna från resan finns de olika tecken som luffarna ristade in i dörrkarmar eller på andra ställen för att signalera till andra hur folket var på gården och hur man blev mottagen.

Besöket på Hönsalottas Luffarmuseum blev mycket underhållande och roligt. "Snacke-Per" lockade oss till många skratt. Hans ambition att beskriva luffarnas historia är hög och hans första bok i en trilogi om luffarna har precis kommit ut. Det var väl värt ett besök. Som en liten bonus passerade vi Orranäs Bruk glasbruk, Det ligger vid Orrefors Park, dvs. det gamla glasbruket Orrefors. Orranäs Bruk startade 2017 den första glashyttan på väldigt länge i Sverige som nu är i drift och vi fick möjlighet att se glasblåsarens skickliga hantverk innan vi satte oss i bussen för hemfärd. Det blev lite senare än planerat men det verkade ingen misstycka om. Vi tackar Ulf och Kiviks Taxi för en trevlig och underhållande dagsfärd.

/Gunnar Sallstedt

SPF Seniorerna Klubb 67 Tomelilla hade månadsmöte torsdag 25 april på Byavångshemmet.

Ordförande Lars Carlstedt hälsade ca 60 deltagare välkomna. Säkerhetsgenomgång skedde i vanlig ordning: Nödutgångar-Hjärtstartare-Toaletter-Foto. Lars förklarade vikten av SMS-listan och dess syfte: Ett sätt att få ut snabb info till dem som anslutit sig när snabba förändringar behöver meddelas till medlemmarna. Styrelsen deltar för närvarande i utbildning av mobila kunskaper som senare även övriga medlemmar frivilligt får ta del av. Vår IT-ansvarige styrelsemedlem Kjell Persson leder oss som kunnig pedagog.

Patrik Nilsson, Trubadur- Sångare stod för dagens underhållning. Patrik fick publiken med sig från första stund när han stämde in med "Sommar, sommar och sol. På olika sätt visades genom sångerna upp Patriks syn på kärlek som t .ex.-Kärlek till vårt landskap (Österlenvisan) - Kärlek med förhinder (Jag går omkring bland blom- morna på ängen) - Överbliven kärlek (Ensam igen). Dessa olika kärleksteman genomfördes ur Patriks repertoar och publiken fick även önska låtar som hade med kärlek och romantik att göra. Efter kaffepaus fortsatte Patrik med sin njutbara och roande underhållning ännu en stund. Fortsättning av medlemsinfo. Månadssammankomsten 23 maj är förlagd till Fyledalen vid Tegelbruket. Avfärd med samåkning från Lidl's parkering kl.13.30. Lars banar väg för övriga bilar. Grillning, tipsrunda, plockning av Ramslök i mindre mängd, fågelskådning som ex.

Resegruppen genom Anita Lundgren presenterade resor som är på gång. Tisdag 28 maj Nordvästra Skåne: "Bland järnvägar och operasångerskor på Bjärehalvön". Pris 730 kr. Sista anmälningssdag 26 april. Söndag 4 augusti Fredriksdalsteatern: "Var god dröj" Pris: 650 kr. Tidigast anmälan 1 april. Sista anmälningssdag 24 juni. 11-15 augusti, 5-dagarsresa till Bohuslän med Oslo. Pris: 6600 kr vid minst 30 personer. Tidigast anmälan 1 mars. Sista

anmälningsdag 30 juni. Söndag 20 oktober Kristianstad Teater, middag innan föreställningen "Guys and dolls". Pris: 800 kr. Anmälan från 1 maj. Sista anmälningsdag 15 augusti. Läs vidare på Klubb 67:s Hemsida under Resor.
Lokalfrågan inför hösten vändas bl.a. Klubb 67:s medlemmar inför. Protestlistan lästes upp av Monica Norén. Efter att de närvarande tagit del av skrivelsen fylldes listan snabbt av namnunderskrifter. Efter lotteridragningar följde nationalsången och tack från ordförande.
Hanna-Karin Persson
Sekreterare

SPF Klubb 67, minnesanteckningar Fyledalen 2019 05 23

Torsdagen 23 maj förlade SPF Seniorerna Klubb 67 sin månadssammansamling till Fyledalen vid f.d. gamla Tegelbruket. Kl. 13.30 skedde avfärd med samåkning från Lidls parkering. Ca 45 deltagare samlades i hagen kring stora grillplatsen och hälsades välkomna av ordförande Lars Carlstedt. Egna stolar och en del bord placerades ut. Maj-Britt- och Ingvar Stridh stod vid grillen för att få fart på briketterna i elden och förbereda övriga moment till grillningen. En del gjorde sig beredda inför tipsrundan och ungefär halva styrkan av medlemmarna stannade kvar i hagen av olika skäl. 12 frågor skulle besvaras. Efter målgång lämnades tipslapparna till Monica Norén och Inga Persson som stod för rättningen. Tore Lundqvist hade fixat frågorna. Korv, lång eller tjock var färdiggrillad och lades ner i korvbröd efterhand och önskemål. Kaffe, te och någon kaka togs fram ur kaffekorgen som medlemmarna tagit med sig. Prisutdelning: Kjell Persson kom på första plats, Ingrid Andersson på andra och Kent Persson på tredje. Nu bad Kjell Persson att med Ingvar Stridhs nedteckningar från gamla Tegelbruket få medlemmarnas uppmärksamhet.

Fylans gamla Tegelbruk låg i Fyledalen i Benestads församling. Tegelmästaren hette Gustav Haaker. Under vår och sommar pågick arbetet vid bruket. Från tidig vår kördes leran fram till tegelbruket av 3 par hästar som drog vagnar. Materialet kördes till en kross som drevs av en ångmaskin. Därefter lagrades leran i en stor hög. Efter 3 veckor blandades leran med vatten i något som kallades "Trampen". Efter ca 3 timmar hade leran fått fin konsistens. En häst användes som drivkraft och drog armen efter sig. Man kan likna det vid en "Vandring" som var allmän på den tiden. Dags för framställning av lersten. Ca 3 000- 4 000 per dag "strök" man som sedan fick torka i torklador. När ca 40 000 sten färdigstrukits började inkörningen i ugnen för bränning. Under en sommar kunde 5 ugnar bränna totalt 200 000 sten. Det gamla Tegelbruket lades ner i slutet av 1930-talet. Ett nytt Tegelbruk byggdes vilket var mer maskinellt utrustat. Nu tillverkades istället tegel och tegeltakpannor. Henry Fyledal var disponent. Efter ett 30-tal år togs bruket ur drift och lades ner på 1960-talet. Gösta Stridh var med om att uppleva arbetet på Tegelbruket som anställd sommaren 1925. En del medlemmar fortsatte njuta i solen, andra strövade runt i omgivningen. Med tack för en trevlig samvaro avslutade Lars Carlstedt dagen.

Hanna-Karin Persson
Sekreterare

SPF Seniorerna Klubb 67 Tomelilla hade sin "Sommardans under tak" fredagen 28 juni på Bäckavallen i Spjutstorp.

Ca 60 pensionärer hälsades välkomna kl. 16.00 innan dansen började. Lars Lindström lyckades redan från början med fin musik och sång få publiken att inta dansgolvet. Kl. 17.40. var det dags att ta för sig av medhavd förtäring. Kl. 18.20. avslutades pausen och i denna ingick även dragning på lotterierna. Dansen fortsatte fram till kl. 20.00. Hanna-Karin Persson framförde ett varmt tack till de närvarande som verkligen gjort sitt yttersta för en trevlig samvaro. Vår musiker Lars Lindström fick också ta åt sig av berömmet med all ära. Med tanke på heta somrardagar som en del personer får genomlida av olika anledning och som gör att publikunderlaget minskar kom följande önskemål:- Varför inte i fortsättningen börja kl. 18.00. och sluta kl. 22.00.? Ingen dum idé som kanske ger bättre svalka och stämning framåt kvällen.

Hanna-Karin Persson
Sekreterare

SPF Klubb 67 Tomelillas resa Bohuslän med Oslo.

SPF klubb 67 Tomelilla har tillsammans med 4 andra SPF föreningar gjort en mycket välplanerad resa till Bohuslän. Som arrangör för resan stod Kiviks taxi och lokalguiden Bertil Jonshamre med sin stora kunskap och trevliga bemötande guidade oss i det vackra Bohuslän. Den mycket fint belägna folkhögskolan i Ljungskile stod som värd för boendet och en massa god mat. En utflykt gick över Tjörnbron ut till Klädesholmen, och några åkte båt över Marstrandsfjorden till Åstol trots den hårda vinden, för att gå en promenad i fiskeläget. Vi gjorde ett besök på Solhems krukmakeri, med sina fina alster som är fint inrett i en gammal lada, innan vi åker ut till kustvägen och populära Grebbestad, Fjällbacka samt Hunnebostrand med kulturparken vid havet, samt till Smögen för att strosa lite i solskenet på egen hand. Vi fick även trevlig ötur med flera färjor och broar som gick över Tjörn till Malö och Flatö, där Evert Taube bodde 1942 - 45. I Grundsund, där stora delar av Viveka Lärns TV-serie Saltön spelades in, fick vi en guidad promenad. En av dagarna tillägnades i Oslo för besök på Kon-Tiki-museet med Thor Heyerdahl alla resor, samt det nya unika operahuset med sluttande taket. Här kan man gå upp och få utsikt över fjorden och staden. En av dagarna gick vi på den nya strandpromenaden i Uddevalla som hänger på bergsväggen och bara njör av en underbar utsikt. Dag fem återvände vi nöjda och belåtna efter en toppenresa. Detta tack vare Ulf vid ratten, vår duktige guide Bertil, mycket god mat och glada resenärer.

Anita Lundgren och Bror Nilsson

SPF Seniorerna Klubb 67 Tomelilla hade månadsmöte torsdag 29 augusti på Byavångshemmet i Lavendelsalen.

Ordförande Lars Carlstedt hälsade 60 personer välkomna inklusive nya medlemmar. Efter genomgång av nödutgångar och tillgänglig hjärtstartare var det dags för underhållning av Lars Bejmar och sångerska Emma Mehler med titeln: "Musikanter och Musikaler". Emma började som dansbandssångerska, allsångsledare och numera i "Hjärtats röst". Kaffepaus med god räksmörgås. Lars Bejmar berättade om sin karriär genom åren blandat med musiken. Blev ingen journalistutbildning. Boken "Sjung tills du stupar" av Tommy Körberg. Bejmar sjöng: "Hå, hå, ja, ja. Det blåser i träa idé". Lars fick publiken att sjunga med. Gick sedan på lärarhögskolan i Kristianstad där han träffade sin like Bo Ohlsson. De skulle göra en musikal. Lars Bejmar hittade Emma Mehler. "Som natt och dag" heter musikalen. En sång där: "Fallande dun". En del andra sånger som Emma sjöng med ackompanjemang av Lars Bejmar presenteras här: "Dina handskar", "För din skull, skriven av Bejmar, "Om himlen och Österlen", " Lev livet här och nu", "Änglabarn", skriven av Bejmar gjorde starkt intryck och gick ända in i hjärtat. Kaffepaus med god räksmörgås. Ordförande informerade om Resegruppens bussresor som presenteras på olika sätt, genom muntlig info, Super-text och via datorns Hemsida. Kortare turer med egen bil och samåkning är önskvärt gällande besök i vårt närområde.

SPF och PRO ska försöka få någon från Skånetrafiken att informera på ett möte gällande nytt kortsystem som ersätter jojo)-kortet och när detta träder i kraft.

Trygg hemgång som Vård- & Omsorgspersonal ska informera om inom snar framtid känns som ett angeläget ämne.

Besök på Hemsidan: maj 1082 st, juni 970 st, juli 1047 st, augusti 1216 st.

Bohuslänresan med en dag i Oslo har fått fin kritik. Skriv namnunderskrift när du skickar in referat till Hemsidan.

Inbjudan "Ålagille" SPF Vitsippan Smedstorp fredag 18 oktober kl. 17.00 i Medborgarhuset. Musik: Lars Lindström. Lax som alternativ. "Ålagille"

Kommungården Lövestad onsdag 23 oktober kl. 16.00. Hanna-Karin Persson tar hand om anmälan senast 7 oktober som är bindande. Listor lämnas ut av Hanna-Karin vid månadsmötet 26 september.

Malmö Arena: Mässa för Res & Livslust, torsdag 3 oktober 2019 kl. 10.00 - 15.00.

Egen fika fick majoritet vid förfrågan bland medlemmarna. Till nästa månadsmöte tar

medlem med sig önskvärd fika samt annat tillbehör som behövs vid förtäring. OBS! Kaffe och tevattnen kokas av personalen.

Torsdag 28 november: SPF-Program + Julresa 26-28 november.

Vi har försökt ändra datum för månadsmötet men utan framgång. Som medlem får du välja utbuden. Lotteridragningar följde med lotteriansvariga Inger Kellgren och Iréne Mårtensson med Lars Carlstedt som utopare.

Tack från ordförande för visad uppmärksamhet. Nästa månadsmöte 26 september.

Nationalsången sjöngs till sist.

Hanna-Karin Persson

Sekreterare

Torsdag 12 september tidig morgon åkte ett 40-tal medlemmar från Resegruppen SPF

Öster- len till Karlskrona med Blekinge skärgård i sikte.

Kiviks taxi med trygg chaufför Ulf förde oss dit. Efter god frukostfika från bussen utanför Ronneby nådde vi snart Karlskrona som ligger på Trossön. Vår guide Kenneth Håkansson tog emot oss till färjan vid Fisktorget som skulle föra oss till befästningen Kungsholms Fort. Underbart sjöväder med solsken och lagom svallande vågor. Kungsholms Fort är än idag en del av svenska försvaret och en del av världsarvet som fullbordades under 100 år. Hamnen är en av de mer säregna miljöerna i Karlskronas fästnings verk. På Kungsholmen ligger en botanisk intressant park med exotiska växter. Innan återresan med färjan till Karlskrona berättade guiden om ubåten, U-137 som grundstötte år 1981 vid Allhelgonahelgen i Gåsefjärden utanför Karlskrona. Ubåten var las- tad med kärnvapen. Ett krig var inte långt ifrån att utbryta mellan Ryssland och Sverige eftersom ubåten var ute på hemligt uppdrag. Ett stort tack till Kenneth. Vid framkomsten i Karlskrona ställdes kosan mot Marin- muséets restaurang Skeppsgossen där vi avnjöt en mångfald av Blekingebuffé. Karlskrona uppkallades efter Karl X1 som 1680 anlade den som flottstation och är den mest kompletta örlogsbasen som finns kvar. Världsarvet från 1998 av örlogsstaden Karlskrona består av befästningar, örlogsvarv och örlogshamn. Anläggningar i omgiv- ningen har haft betydelse för örlogsbasens försörjning. Marinmuséet har ca 200 000 besökare/år. I Ubåtshallen finns ubåten Neptun som väger drygt 800 ton och är komplett var i drift så sent som 1998. Sveriges första ubåt Hajen finns också här. En annan sevärdhet på Marinmuséet är en undervattenstunnel med fönster. Vid god sikt går att se vrakdelar från 1700-talsskepp. Innan vi lämnade Karlskrona tog Ulf oss med bland kända paradgator och byggnader. På väg mot Österlen drack vi eftermiddagskaffe med god fika på ett lantligt ställe med gårdsb- utik, Äggaboden. Innan hemkomsten framförde Lars Larsson SPF Vitsippan Smedstorp ett stort tack från oss alla till Ulf och Resegruppen för en vällyckad dag.

Hanna-Karin Persson

SPF Klubb 67 Tomelilla

SPF Seniorerna Klubb 67 Tomelilla hade månadsmöte torsdag 26 september på Byavången.

Vice ordförande Monica Norén hälsade ca 70 personer välkomna. Efter

säkerhetsgenomgång tog representant Claes Brechensbauer till orda och informerade om "Drömvillan för seniorer" som skapats av seniorer. Företaget har specialiserat sig på marknära, bekvämt, tryggt och miljövänligt boende.

Hemsida med mer info: www.seniorvillor.se.

Birthe Eriksson fortsatte med "Huskurer och goda råd". Mängder av goda råd kom åhörarna till godo. Selleri tar hand om slaggprodukterna. Rotsaker är utrustade med mineraler. Grönsaker är utrustade med vitaminer. Cay- ennekrydda strös i sockan när man är frusen. Lingon, blåbär och svarta vinbär är förebyggande och förbättrar ögonsjukdomar liksom karoten i moroten. Salvia tar bort ullsmaken vid anrättning av lamm men hjälper även vid halsåkommor. Rosmarin sätter fart på blodcirkulationen. Lavendel är rogivande att sniffa på.

Kaffepaus

Forts. av Birthe. Snarkspray hjälper mot snarkningar. Citronellaspray förebygger

insektsbett. Aromlampa med värmeljus och några droppar aromatisk olja som tillsats

sprider härlig väldoft. Naturläkemedel finns förutom i hälsokostaffär numera även på apotek eftersom växterna anses som rumsrena.

112-appen informerade Kjell Persson kort om. Han hänvisade till en klickbar länk på Supertext för att få info om nerladdningen av Appen SOS 112.

Lördag 2 november har Resegruppen ordnat en resa med "Egen bil" till Backåkra - Ö. Ingelstad - Simris Alg i Hammenhög.

Måndag 2 december blir det en dagsresa till Vellingeblomman med buss. Info finns på Supertext, SPF:s Hemsida och i SPF-pärmen på Byavångens bokhylla i Café Kryddan. Framöver ordnas en HLR-utbildning för intresserade eller om man vill ha en repetition av HLR.

Inbjudan till "Ålagillen" för SPF Klubb 67-medlemmar:SPF Vitsippan. Anmälan senast 7 oktober och Ö. Färs SPF anmälan senast 13 oktober. Kontakta Hanna-Karin Persson Mobil: 070- 223 18 10.

Efter lotteridragningar med Inger K., Iréne M. och Monica N. avslutades mötet med tack från Monica Norén. Nationalsången sjöngs till sist.

Hanna-Karin Persson

Sekreterare

Söndagen 27 oktober 2019 firades SPF:s Kyrksöndag. Kl.11.00 började gudstjänsten i Tomelilla kyrka.

Komminister Lotta Rosman Nissen hälsade välkomna. Susanne Larsson tjänstgjorde som organist. Psalmsång, bibeltext och växelsång varvades med söndagens predikotext som handlade om: "Tro på Gud". Inte alltid lätt att förlika sig med tron med tanke på krig, naturkatastrofer, sjukdomar o.d. som sätter djupa spår som människan har svårt att acceptera men trots allt vara hoppfull och försöka hålla kvar sin gudstro. Efter nattvard och kol- lektinsamling med håv eller Swish för välgörande ändamål följde psalmsång och bön. Efter postludiet gick ett 30-tal kyrkobesökare till Församlingshemmet där de avnjöt kaffe/te med gott kaffebröd. Lotta Rosman Nissen och Susanne Larsson framförde vacker musik och sång som en stunds njutbar underhållning. I repertoaren kan nämnas:"Let it be (Beatles sång), Kärleken kommer, kärleken går, Svalorna, Duett från musikalen Chess. På publikens begäran med ett extranummer valde Lotta och Susanne att avsluta med Höstvisa där även åhörarna fick sjunga med.

Hanna-Karin Persson

Sekreterare

SPF Klubb 67 Tomelilla hade månadsmöte torsdag 31 oktober på Byavångshemmet.

Ordförande Lars Carlstedt hälsade ca 45 deltagare välkomna och informerade om säkerheten.

Dags för dagens program med Tomelilla Röda Kors krets som presenterades genom Birgitta Tallroth f.d. ord- förande, June Lassesson vice ordförande och Lisbeth Persson kassör.

Röda Korsets honnörsord: hjälpa män- niskor att klara sitt liv genom humanitet, hjälpsamhet och frivillighet. Mest hjälpbenägna prioriteras i första hand. 1865 bildades R K i Stockholm. Margareta Wahlström nuvarande ordförande. 700 kretsar ute i landet.

Tomelillakretsen bildades 1914. Pengar från butiken s.k. secondhandverksamhet bedrivs genom skänkta medel. Krisberedskap - ska försöka klara oss i 72 tim. Orsak? - bränder,

terrorattacker, strömlösa - ej tillgång till bankomater, vatten, bensin t.ex. Åtgärder - tappa upp vatten, täcka en mindre yta på golvet för att få värme. Skaffa ett stormkök för matlagning. Kommunikation - behöver en transistorradio, skriva meddelanden till anhöriga.

Mannekånger - Mia Göransson, Lars Carlstedt, Lisbeth Persson visade secondhandkläder från R K. Ris, socker, bönor bl.a. i matpaket som skickas till behövande kostar 58 kr och räcker en hel månad.

Efter kaffepaus hade Kjell Persson mobilinfo med genomgång av 112-appen och dess funktioner.

Ordföranden slog ett slag för Fixar Maltes hjälp för att förhindra olyckor för pensionärer samt att bidra till att tjänsten inte drages in.

Dags för trafikinfo. Reflexer när mörkret tränger på. Medlemmarna erbjöds var sin sådan. Gunnar Sallstedt påminde om resan med egna bilar 2 november. Resan till Vellingeblomman 2 december endast för Klubb 67 Tomelilla.

Trygg hemgång heter numera Trygg hemma. Tjänsten ska ordnas för patienten inom 3 dagar. I Tomelilla kom- mun ordnas för patienten på 1,2 dagar och är därmed bästa kommunen i landet med denna tjänst. Lotteridragning följde.

SPF Gullvivan Brösarp inbjuder till Discodans på 60-talet 16 november. Ett fåtal platser kvar.

Nästa möte 28 november kl.14.00 med Styfva Hattar, mässingssextetten från Sjöbo. Nationalsången avslutade mötet.

Hanna-Karin Persson

Sekreterare

Dag Hammarskjölds Backåkra och Simris Alg 2 november 2019 med egna bilar

Den 2 november, mitt i Allhelgonahelg och Österlen lyser, gjorde 13 medlemmar en utflykt i egna bilar till Dag Hammarskjölds Backåkra, Löderup och Simris Alg i Hammenhög. Däremellan blev det ett trevligt lunchstopp hos Emelie på Smedjans Mat & Logi i Östra Ingelstad samt ett kort stopp på storloppisen Allt-I-Allo i Hammenhög.

Trots ett traditionellt novemberrusk dök alla upp och vår lilla karavan startade från Lidl's parkering kvart över tio. Färden till Backåkra gick via Bollerup och Löderup. Strax före kl 11 var vi på plats och togs emot av Karin Erlandsson som är intendent vid Backåkra.

Tillsammans med en grupp från Göteborg på 16 personer fick vi en intressant och spännande berättelse om Dag Hammarskjölds liv, hans förvärv av Backåkra och episoder från Backåkra med bl.a. besök av Kofi Anan när han var generalsekreterare för FN.

Hammarskjöld efterträdde Tryggve Lie 1953 och var generalsekreterare för FN ända fram till sin tragiska död i flygolyckan över Ndola i juni 1961. Han var friluftss- och naturmänniska och gjorde flera besök på Österlen och blev förtjust i platsen där Backåkra ligger. Det var dock en litet mer anspråkslösare fiskestuga i närheten som inköptes och där han och familjen vistades och bodde när de var på Österlen. Hammarskjöld hann aldrig att bo på själva Backåkra. Han fick tips om att det var till salu av sin vän konstnären Bo Beskow. Beskow hade velat köpa Backåkra själv men kunde inte men lösningen blev att Hammarskjöld köpte gården 1957. Med hjälp av Beskow renoverades gården och var tänkt som bostad efter att han avslutat som generalsekreterare, men så blev det alltså inte för Hammarskjöld.

Hammarskjöld testamenterade gården till Svenska Akademien och Svenska Turistföreningen (STF). Fram till 2011 kunde ledamöter ur Svenska Akademien disponera rum på Backåkra för läsande eller eget författande, vilket var ett av villkoren i Hammarskjölds testamente. Hammarskjöld hade själv en stol i akademien. Men efter 2011 upphörde detta och gården stod övergiven under flera år och förföll delvis. Sedan 2015 ägs Backåkra av Stiftelsen Dag Hammarskjölds Backåkra. Stiftelsen har grundats av Svenska Akademien, Hammarskjöldska släktföreningen och STF. Efter omfattande renoveringar återinvigdes Backåkra i mars, 2018. Idag är gården ett museum där delar av Dag Hammarskjölds fantastiska konstsamling visas samt många av de gåvor han mottagit under sin tid som FN:s generalsekreterare.

När Kofi Anan var på besök 1999 arbetade Karin Erlandsson på Backåkra. Plötsligt föll Anan på knä och Karin undrade förstas "vad människan gjorde". Men han hade fått syn på en träpall som visade sig vara från Ghana och Ashanti-stammen, som Anan själv kommer ifrån. Det var en pall han alltså sett många gånger i hemlandet och som hade stor betydelse för hans folk. När han nu fick han se den här på Österlen krävde den respekt och vördnad! Karin berättade att den då stod på golvet och vid dammsugning brukade den bara sparkas undan. Efter Anans besök hamnade den på en upphöjd glasplatta!

En episod som belyser Hammarskjölds storhet som generalsekreterare var när han medverkade i förhandlingar om ett frisläppande av ett antal amerikanska flygare som fångslats i Kina. När Hammarskjöld firade sin 50-årsdag 1955 fick han en mycket värdefull porslinsvas av kinas premiärminister Zhou Enlai. Med vasen kom ett telegram i vilket det

stod: "Våra gratulationer på högtidsdagen. De amerikanska flygarna kommer att släppas i dag."

Backåkra är väl värt ett besök och är en historisk minnesplats över en stor, svensk statsman. Om vi någonsin får veta sanningen om flygkraschen 1961 återstår att se. Efter Backåkra var det dags för lunch på Smedjans Mat & Logi i Östra Ingelstad. Där fick vi en god och värmande broccolisoppa inklusive bröd från Smedjans bageri, kaffe och surdegsvåfflor som vi fick grädda själva! En rolig och avstressande lunch i en väldigt trivsam miljö i den gamla smedjan. Vår ordförande Lars Carlstedt passade på att hälsa två nya medlemmar välkomna, Kjell-Åke och Irene Ekstrand från Tomelilla, som valt att följa med på utflykten.

Eftersom vi hade litet tid över innan Simris Alg blev det också ett stopp på mastodontloppisen Allt-I-Allo i Hammenhög. Där finns i stort sett allt som någon velat bli av med och som nästan ingen vill ha! Men är ju värt ett besök ändå i dessa tider då återbruk i allt större utsträckning vinner mark.

Vi anlände sedan lagom till den öppna visningen på Simris Alg i Hammenhög kl 15. Det var rätt mycket folk där men vi fick en bra och tydlig inblick i processen kring framställningen av bl.a. algolja. Algerna som odlas är noga utvalda av företaget. Processen startar i mindre genomskinliga rör där algerna får växa till sig i en särskild näringslösning. Efter 2-3 veckor kan algerna delas upp och tillväxten fortsätter sedan i större rör. Delning sker ytterligare några gånger innan algerna till slut hamnar i den stora växthushallen. När algerna skördas frystorkas de och det går att pressa ur oljan som är en av huvudprodukterna för företaget. Algerna innehåller Omega-3 och det är samma som vi får via fisk. Här har man alltså helt enkelt hoppat över fisk-ledet och odlar alger för att ta fram Omega-3 direkt. En annan produkt är Spirulina. Det är ett grönt strössel som man kan ha på müsli till frukostyogurten! Det smakar absolut inte illa. Simris Alg är ett intressant och spännande företag i jakten på att förse oss med nya, hälsofrämjande livsmedel.

Härefter var utflykten avslutad och vi körde tillbaka i regnet och till Österlen Lyser. Tack för ert intresse och deltagande.

/Gunnar Sallsted

SPF Seniorerna Klubb 67 Tomelilla hade månadsmöte torsdag 28 november på Byavången. Ordförande Lars Carlstedt hälsade 70 personer välkomna. Efter säkerhetsgenomgång var Mässingssextetten Styfva hattar jämte en trumslagare redo att blåsa liv i luckan. En vacker "Wienervals" inleddes innan ett ax-plock av fin musik fortsatte med "Drömmen om Elin", "Potpurri med bl.a. My blue heaven". Innan kaffepaus spelades "Oh, mein Papa", som var en rysare. Efter kaffet gav Gunnar Sallstedt info angående kommande resor. Måndag 2 december resa till Vellingeblomman för enbart Klubb 67. Pris 220 kr. Fredag 13 mars 2020 "The Phantom of the opera" Kristianstads teater. Pris 850 kr. Söndag 5 april "Casinorevyn", Hässleholms Kulturhus. Pris 850 kr. Tisdag 19 maj "Tre skånska slott". Pris 820 kr. Mitten av april "Halvdagsresa" enbart för Klubb 67 med egna bilar till platser i vårt närområde. Resorna presenteras närmre inom kort på Hemsidan och i SPF-pärmen på Byavången. Skånetrafiken

Jojo))-kortet gäller till den 31 januari. Bankkort fungerar bra och löser alla problem vid biljettköp. Du löser biljett på bussen om du åker buss. Du löser tågbiljett på perrongen vid tågresa. Du ringer Skånetrafiken om du vill ta ut resterande pengar på ditt jojo))-kort. Du får rabatt om du åker Duo eller om du återvänder inom en timme. my Safety - försäkringar,

Var vaksam! Läs om försäkringsförmånerna i SENIOREN.

112-appens betydelse. Lars Carlstedt och Kjell Persson förklarade och besvarade frågor. Nödnumret 112 ska användas vid akuta nödsituationer.

Blåsarna fortsatte lite till av urvalet. "Om himlen och Österlen", "Öppna landskap" och "Amazing grace som en underbar avslutning på högst njutbar underhållning".

Bouleverksamheten behöver utvecklas. René Cottin beskrev verksamheten. Nya medlemmar önskas. Bouleträning måndagar kl.14.00 på Odenplan vid tjänligt väder. Håll

utkik i YA under

"Det händer".

Promenad tisdagar kl. 13.30. Samling vid kyrkan.

Lotterier med Inger- & Bernt Kellgren.

Nästa möte 13 december kl.14.00. Vi bjuder på Luciafika.

Tack från ordföranden.

Nationalsången sjöngs till sist.

Hanna-Karin Persson

Sekreterare

Fredagen 13 december hade Klubb 67 sista medlemsmötet för året.

Vid ankomsten till mötet serverades glögg och pepparkaka av tomtemor och tomtefar.

Julstämning råde med vacker julmusik. Strax innan Lucia med följe anlände hälsade ordförande Lars Carlstedt välkommen samt gick igenom säkerhetsföreskrifterna. Lucia med 6 tärnor framförde både vackra traditionella - och nya Luciasånger med klingande fina röster. Några verser lästes också.

Luciafika serverades därefter som bestod av Lussefatt, klena, struva och Astas pepparkakor som smakade gott till kaffe/te.

Lotterier med Inger Kellgren, Irène Mårtensson och Lars Carlstedt. Fina vinster passande i juletid.

Gunnar Sallstedt upprepade tidigare utbudet av resor: Fredag 13 mars 2020 "The Phantom of the Opera" på Kristianstad Teater. Pris: 850 kr. Söndag 5 april "Casinorevyn" på Hässleholms Kulturhus med slottslunch innan föreställningen. Pris: 850 kr. Tisdag 19 maj "Skånska slott". Pris: 820 kr. Resorna finns utförligt på Klubb 67:s Hemsida och i SPF-pärmen på Byavången under "Resor".

Nästa möte torsdag 30 januari träffas vi åter på Byavången i Lavendelsalen. Ulrika Cinthio talar om psykisk ohälsa och lite om sitt arbete som diakon. Efter kaffet musikunderhållning av Ulrika och organist Susanne Larsson.

René Cottin informerade om Boule inomhus på Skansen i Simrishamn, torsdagar kl.14.00 - 16.00. Deltagare från Simrishamn, Kivik och Tomelilla som är PRO-SPF-pensionärer.

Årsmöte torsdag 27 februari 2020 kl.14.00 i Teaterhallen Folkets Park. Avsägelse "Föreningsuppdrag" lämnas senast 7 januari till Bernt Kellgren Malmövägen 98 A, 273 97 Tomelilla. Motioner lämnas senast 14 januari till Lars Carlstedt Långgatan 18, 273 21 Tomelilla.

Tack från Ordföranden och en önskan om En God Jul och Ett Gott Nytt År.

Nationalsången sjöngs till sist.

Åter julmusik genom Kjell Persson spelades i samband med att medlemmarna lämnade Lavendelsalen.

Hanna-Karin Persson

Sekreterare